

ANMELDELSE

Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn

Redigeret af Hanne Leth Andersen, Susana S. Fernández, Dorte Fristrup og Birgit Henriksen. Samfundslitteratur 2014. 266 s.

Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn, redigeret af Hanne Leth Andersen, Susana S. Fernández, Dorte Fristrup og Birgit Henriksen, er udsprunget af et stort projekt om sprogundervisning i gymnasiet. I projektet har en lang række gymnasier og forskere i sprogdidaktik deltaget. Projektet har været gennemført i regi af Undervisningsministeriet over tre runder i perioden 2011-14.

Udgivelsen henvender sig til både erfarne undervisere og undervisere, der først nu skal i gang med at undervise. Det er en udgivelse, der indholdsmæssigt kommer vidt omkring, og som overordnet betyder, hvordan man lærer sprog, og hvordan man underviser i sprog. Der er fokus på sprogfagene som både færdighedsfag, vidensfag og kulturfag.

Udgivelsen er ikke kun selvskrevet som pensum på de gymnasiale fagdidaktiske kurser i pædagogikum, men bør også komme i spil på hvert enkelt gymnasium landet over. Det er en udgivelse, der kan bidrage til og åbne op for diskussionen blandt sproglærerne om, hvad god undervisning er. Det er essentielt, at vi som undervisere deltager aktivt i udviklingen af sprogundervisningen. Det betyder, at vi løbende bør afprøve nye didaktiske og pædagogiske tilgange, men samtidig bør vi også altid være åbne over for at kaste et kritisk blik på egen praksis og være åbne for forandringer. Lige så vigtigt er det, at antagelser om god praksis i undervisningen ikke kun baseres

METTE HERMANN

Lektor, Nørre Gymnasium, cand.mag. i tysk og engelsk
mettehermann@hotmail.com

på erfaringer og fagtraditioner, men i lige så høj grad på resultater fra forskningen.

Sprogfagene i gymnasiet er under forandring i forhold til både praksis og indhold. Særligt i 2. og 3. fremmedsprog har sprogundervisningen i gymnasiet skiftet fra fokus på indhold til fokus på sproget i anvendelse. Læsning af skønlitteratur er blevet nedtonet, og arbejdet med den sproglige dimension er i langt højere grad i centrum end tidligere. Dette skyldes blandt andet gymnasireformen i 2005, læreplansjusteringer i 2010 og ministerielle krav om øget anvendelsesorientering i sprogfagene. *Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn* taler direkte ind i denne virkelighed, og plæderer for et kommunikativt sprogsyn med fokus på en elevcentreret og anvendelsesorienteret tilgang til undervisningen, hvor teori og praksis går hånd i hånd.

Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn er inddelt i tre dele. Hver del består af en række kapitler, som er skrevet af både sprogdidaktiske forskere og praktikere fra gymnasieskolen. Bogen indeholder i alt 20 kapitler. Det er en stor styrke med de mange kapitler, der gør bogen mere overskuelig og lettere tilgængelig.

I den første teoretiske del præsenteres den sprogdidaktiske ramme. I kapitlet »Sprogsyn og læringssyn« giver Birgit Henriksen en oversigt over de vigtigste nyere teorier om sprog og sprogtilegnelse og belyser herved, hvordan de forskellige tilegnelsesteorier og læringssyn har indflydelse på praksis i undervisningen. Kapitlet er et godt sted at starte, når man går i gang med bogen, da der her præsenteres det lærings- og sprogsyn, som hele udgivelsen er baseret på. Her præsenteres centrale begreber, som anvendes gennem hele bogen. I den teoretiske del er der desuden kapitler om blandt andet progression, differentiering, motivation og fokus på form.

Bogens anden del belyser den kommunikative sprogundervisning i praksis. Udgangspunktet er de fire færdigheder tale, lytte, læse og skrive, og bogen indeholder derfor blandt andet følgende kapitler »Mundtlig sprogproduktion« af Birgit Henriksen, »Skriftlighed« af Karen Sonne Jakobsen og »Feedback« af Susana S. Fernández. Her finder man også kapitlerne »Tasks« af Mads Jakob Kirkebæk og Pia Ballegaard Hansen og »Ord og tekst« af Lise Andersen og Birgit Henriksen, hvor der i begge kapitler gives konkrete bud på nye opgavetyper og aktiviteter i undervisningen. I kapitlet om tasks foldes for alvor den teoretiske ramme ud, der præsenteres i bogens indledende kapitler om sprogtilegnelsesteorier og metoder. Her gives der bud på, hvordan man via tasks arbejder med input, interaktion, output og hypoteseafprøvning. Mange konkrete idéer er

der også at hente i kapitlet om ordforråd, hvor Andersen og Henriksen præsenterer en bred vifte af opgavetyper. I anden del er der desuden bud på, hvordan der kan arbejdes med indholdssiden af fagene. I kapitlet »Faktatekster« demonstrerer Jette Friis Tuca eksempelvis, hvordan man som input til både sprogtilegnelse og indholdsside i faget kan arbejde med ikke-litterære tekster. Endelig afsluttes anden del med kapitlet »Det digitale læringsrum« af Francesco Caviglia og Chresteria Neutzsky-Wulff.

I bogens afsluttende, tredje del flyttes blikket ud af klasserummet. Her ses der på sprogfag som kulturfag, og der gives bud på, hvordan man kan arbejde med udviklingen af interkulturelle kompetencer, globalisering og kulturmøder samt kreativitet og innovation. Det er også i denne del, sprogfagene sammenkobles med andre fag, og hvor der gives bud på fremtidige indsatsområder i sprogfagene og tilgange til det at undervise i sprogfag. I kapitlet »Kreativitet og innovation« giver Hanne Leth Andersen og Dorte Fristrup blandt andet eksempler på, hvordan kreativitet, innovation og iværksætteri med fordel kan indtænkes i sprogundervisningen, og hvordan innovation og iværksætteri kan åbne op for nye faglige perspektiver og udsyn, både i forhold til en lokal og global verden. Mette Skovgaard Andersen og Lisbeth Verstraete-Hansen har i kapitlet om »Interkulturel kompetence« ligeledes fokus på nødvendigheden af at øge elevernes globale udsyn og giver en række bud på, hvordan man i sprogundervisningen kan arbejde med udviklingen af elevernes interkulturelle kompetence.

Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn er en fremragende og betydningsfuld udgivelse, der giver både overblik og indsigt, og som i høj grad sætter sprogfagene i gymnasiet anno 2015 på dagsordenen, både for den enkelte underviser og i et større fælles perspektiv.

Fremmedsprog i gymnasiet – teori, praksis og udsyn viser nye veje og giver nye perspektiver på det at lære sprog og undervise i sprog. Kravene til en dygtig sprogunderviser bliver stadigt større. Dette belyser udgivelsen her i al tydelighed med sine mange tilgange til det at undervise i sprog. Dertil kommer, at elevgruppen ændrer sig hurtigere end tidligere, og at elevernes faglighed er mere differentieret end nogensinde. Omfanget af nye pædagogiske strømninger gør, at vi som undervisere skal være omstillingsparate, udviklingsorienterede og ikke mindst dygtige reflekterende praktikere med fagligt, didaktisk og pædagogisk overblik.